

■ Nëse fëmija juaj organizon një festë apo një zhurkë, mbështetni atë me rregulla të qarta!

- Ndhmoni fëmijën tuaj në sajimin e ftesave me shkrim (vendi, koha, kohëzgjatja, lista e të ftuarve, numri i telefonit).
- Merrni përsipër përgjegjësinë dhe mbikëqyrjen e nevojshme.
- Ndalojeni ofrimin e alkoolit (gjithashtu edhe alkopops! [pije alkooli e miksuar]).
- Thuani qartë se duhani është i padëshiruar dhe drogat janë të ndaluara.
- Mos lejoni zhurka në shtëpinë tuaj pa marrëveshje me ju, në qoftë se nuk jeni vet prezent.
- Kërkoni nga fëmijët tuaj që të merren vesh me fqinjët (zhurma).
- Organizojeni që më parë rregullimin e ambienteve pas zhurkës.
- Mos lejoni zhurka gjatë ditëve të punës dhe të shkollës, po qe se zgjasin më tepër se deri në orën 20 gjegjisht 22.

Rekomandime për kohërat e kthimit

Mosha e fëmijës	7 deri 10 vjeç	deri 14 vjeç	deri 16 vjeç
Të dielën deri të enjtën gjatë kohës së shkollës	Ora 18	Ora 20	Ora 22
Të premten/të shtunën dhe gjatë pushimeve të shkollës	Ora 19/20	Ora 22	Ora 24

Rekomandohet që në muajt e dimrit, kohërat e përmendura më sipër, të vendosen një orë më përpara. Fëmijët më të vegjël duhet të kthehen në shtëpi me rënien e errësirës.

■ Fëmija juaj do të duhej të dijë se si të përgjigjej ndaj pyetjeve në vijim ...

... nëse del jashtë në mbrëmje

- Ku shkon?
- Me kë?
- Si, me çka?
- Kur do kthehesh në shtëpi?

... nëse viziton një zhurkë apo një rast tjetër

- Kush e organizon?
- Ku ndodh organizimi?
- Për kë është parashikuar rasti? (grupmosha)
- Cili person i rritur e mban përgjegjësinë? (numri i telefonit)
- Sa do të zgjasë rasti? (caktim i kohës për t'u kthyer në shtëpi)
- Si është i organizuar kthimi në shtëpi?

■ Gjumi

Keni parasysh, se fëmijet deri në moshën 10 vjeçare kanë nevojë për mesatarisht 10 orë gjumë, të rinjtë nga afro 14 vjeç, 8 orë.

■ Qasja ndaj alkoolit dhe drogave

- Flisni si prindër me vajzën tuaj / me djalin tuaj për konsumimin e alkoolit dhe të lëndëve narkotike.
- Parimisht ndalohet ofrimi i alkoolit ndaj të rinjve nën 16 vjeç.
- Forconi vetëdijën e fëmijës suaj, duke i thënë se mospirja e duhanit është «cool» dhe lirë.

DORACAK PËR PRINDËRIT

Doracakun për prindërit mund ta gjeni edhe në internet
www.brigga.ch

■ Cilat janë të drejtat dhe detyrimet e prindërve ndaj fëmijëve të tyre?

Në artikullin 296 të kodit civil të Zvicrës (ZGB) gjindet e fiksuar pika, që fëmijët, të cilët janë në moshë të mitur (pra pa i mbushur 18 vjet), i nënshtrohen kujdesit prindëror. Kujdesi prindëror e përfshin detyrimin ligjor dhe të drejtën ligjore, për t'i marrë të gjitha vendimet e nevojshme për fëmijët e mitur, për të edukuar dhe përfaqësuar fëmijët, për të administruar financat dhe për të caktuar vendqëndrimin.

Të drejtat dhe detyrimet e prindërve në edukim janë të fiksuar, ndër të tjera, në këtë mënyrë: Prindërit, duke pasur parasysh të mirën e fëmijës, e mbikëqyrin kujdesin dhe e drejtojnë edukimin e fëmijës së tyre, duke i marrë të gjitha vendimet e nevojshme, por me rezervën e respektimit të aftësisë vepruese personale të fëmijës. Fëmija i ka borxh prindërve dëgjueshmërinë; prindërit i lejojnë fëmijës së tyre lirinë për shtjellimin e jetës së tyre, por duke pasur parasysh pjekurinë që kanë, dhe në çështjet e rëndësishme, me sa është e mundur, i marrin parasysh mendimet e fëmijëve (Neni 302 ZGB alinea 1 dhe 2).

Në këtë qasje, të dashur prindër, ju falenderojmë, nëse e perceptoni përgjegjësinë që keni ndaj fëmijëve tuaj, duke i trajtuar me përgjegjësi të drejtat dhe detyrimet, në të mirë të familjes dhe të bashkësisë suaj.

■ Paratë e xhepit

Udhëzime

Paratë e xhepit kuptohen si një pagesë vullnetare, duke u konsideruar nga shumica e prindërve si një gjë e favorizuar. Lartësia e parave të xhepit i nënshtrohet mundësive dhe shprehive të prindërve. Prindërit dhe fëmijët vendosin së bashku, se për çfarë do të shfrytëzohen paratë e xhepit.

Rregullat

- Pagesa të bëhet në mënyrë të rregullt dhe pa u urdhëruar
- Caktimi i qartë, se për çfarë duhet të mjaftojnë
- Të mos kërkohet llogari për secilin shpenzim
- Të mos keqpërdoret si mjet presioni apo edukimi
- Të mos zihen boshllëqet dhe të mos jepen kredira

Rekomandim Paratë e xhepit

Mosha e fëmijës	Franga në javë
1. Viti i parë	1.00 deri 1.50
2. Viti i parë	1.50 deri 2.00
3. Viti i parë	2.00 deri 2.50
4. Viti i parë	2.50 deri 3.00
Mosha e fëmijës	Franga në muaj
Viti i 5./6. Shkollor	15.00 deri 25.00
Viti i 7./8. Shkollor	25.00 deri 35.00
Viti i 9./10. Shkollor	35.00 deri 50.00

Rekomandimi i bashkësisë punuese i këshillëtoveve zvicerane (ASB)

Kontakt

Centar za razvoj i terapiju dece i omladine (ZET)
027 606 99 30

Ispostava za rad sa omladinom JAST
027 924 40 74

Vališka liga protiv ovisnosti
027 923 40 26

Savetovališta za izbor zanimanja
027 606 95 70

Gradska policija Brig-Glis
027 922 41 60

Školska direkcija Brig-Glis
027 922 42 30